

**RADA PRE REGULÁCIU**

---

**REGULAČNÁ POLITIKA**  
**NA NASTÁVAJÚCE REGULAČNÉ OBDOBIE**  
**2009 - 2011**

**Bratislava 2008**

## 1. ÚVOD

Regulačná politika je strategickým dokumentom, ktorý ustanovuje východiská, princípy a spôsoby regulácie sieťových odvetví, ktorými sú:

- výroba, prenos, distribúcia a dodávka elektriny a s tým súvisiace služby,
- výroba, preprava, distribúcia, uskladňovanie a dodávka plynu a s týmito činnosťami súvisiace služby,
- výroba a rozvod tepla,
- vodné hospodárstvo.

Podľa zákona č. 107/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, orgánom, ktorý vypracováva návrh regulačnej politiky je Rada pre reguláciu ako nezávislý kolektívny štátny orgán stratégie a riadenia regulácie v sieťových odvetviach.

Rada pre reguláciu v regulačnej politike vyhodnocuje predchádzajúce regulačné obdobie z pohľadu dosiahnutej transparentnosti trhu a vplyvu cenovej regulácie na trh, potrebu ďalšej regulácie, navrhuje koncepciu rozsahu cenovej regulácie a navrhuje spôsob vykonávania cenovej regulácie. Nový návrh regulačnej politiky koncipuje na základe názoru, že je nevyhnutné vytvoriť a zabezpečiť jednotné podmienky a rovnaký stupeň oprávnenosti pre celý vnútorný trh, správne, prehľadné a účinné postupy a podmienky pre pripojenie, prístup do národnej sústavy, spôsob, postupy a podmienky na tvorbu cien.

Regulačná politika definuje postupy Rady pre reguláciu a Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) vo väzbe na právne predpisy Slovenskej republiky platné a účinné ku dňu jej vypracovania pri výkone regulácie v sieťových odvetviach. V plnom rozsahu zohľadňuje zmeny a doplnenia, vyplývajúce zo zákona č. 107/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj zmeny zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým sa transponuje energetická legislatíva Európskej únie do právneho poriadku Slovenskej republiky.

V nadväznosti na pravidlá výkonu regulácie v sieťových odvetviach, podľa tejto regulačnej politiky, úrad ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah a štruktúru oprávnených nákladov a spôsob určenia výšky primeraného zisku.

## 2. CIELE A PRIORITY REGULAČNEJ POLITIKY

Cieľom a prioritou regulačnej politiky na nastávajúce regulačné obdobie je:

- a) uplatňovať regulačné nástroje a metódy regulácie, ktoré zabezpečia transparentný a nediskriminačný výkon činnosti v sieťových odvetviach,
- b) využívaním všetkých dostupných regulačných nástrojov zabrániť zneužívaniu dominantného postavenia na trhu s tovarom a službami s cieľom ochrany práv oprávnených odberateľov a domácností,
- c) trvalo vytvárať podmienky pre nediskriminačné a transparentné fungovanie trhu s elektrinou a plynom, monitorovať a vyhodnocovať účinnosť pravidiel pre fungovanie trhu;
- d) stanovovať primerané podmienky, spôsob a postup na pripojenie a prístup do siete, alebo sústavy, ako základnej podmienky pre zvýšenie efektívnosti fungovania trhu,
- e) vytvárať podmienky pre zvyšovanie konkurencie postupným odstraňovaním bariér na trhoch s elektrinou a plynom, najmä v službách spojených s ich dodávkou,
- f) zabezpečovať podporu konkurenčného prostredia v rámci vnútorného trhu s elektrinou určením spravodlivých pravidiel pre cezhraničnú výmenu elektriny vrátane podpory vhodných kompenzačných mechanizmov,
- g) zabezpečovať implementáciu takých postupov a regulačných nástrojov do podzákonných právnych noriem (sekundárnych predpisov), ktorých dôsledkom bude zvýšenie bezpečnosti dodávok elektriny, plynu, investícií do infraštruktúry a zachovanie optimálnej rovnováhy medzi ponukou a dopytom,
- h) chrániť spotrebiteľov pred neodôvodneným zvyšovaním regulovaných cien, stanovením limitných vybraných nákladových položiek, maximálnych cien a zisku s cieľom dosiahnuť také ceny, ktoré budú porovnateľné v oblasti tovarov a služieb v sieťových odvetviach s ostatnými krajinami EÚ,
- i) zabezpečovať podmienky pre spoľahlivú, hospodárnu a kvalitnú dodávku tovarov a kvalitu poskytovaných služieb pri regulovaných činnostiach v sieťových odvetviach,
- j) aplikovať také metódy regulácie, ktoré povedú k nižším nákladom na regulované činnosti pri udržaní kvality dodávky, a tým i k stabilizácii cien regulovaných činností,

- k) využívaním vhodných regulačných nástrojov spolu s ostatnými formami štátnej podpory motivovať podnikateľské subjekty k investíciám do obnoviteľných zdrojov energie a progresívnych energetických technológií,
- l) vytvárať podmienky pre efektívny rozvoj, bezpečnú a spoľahlivú prevádzku energetických, vodovodných a kanalizačných sietí,
- m) vytvárať podmienky pre ochranu oprávnených záujmov držiteľov povolení na vykonávanie činností v sieťových odvetviach umožnením dosiahnutia primeranej návratnosti svojich investícií,
- n) vytvárať podmienky pre podporu osobitných foriem výroby elektriny kombinovanou výrobou elektriny a tepla, z obnoviteľných zdrojov energie a z domáceho uhlia,
- o) sledovať a vyhodnocovať úroveň dosiahnutej transparentnosti trhu a efektivity hospodárskej súťaže na trhu v regulovaných odvetviach s cieľom prijímať opatrenia na zlepšenia a podporu konkurenčného prostredia,
- p) sledovať a vyhodnocovať regulačné metódy vo vybraných porovnateľných krajinách EÚ, overovať ich funkčnosť a prípadne aplikáciu na vymedzenom území Slovenskej republiky,
- q) postupným zavádzaním optimálnych štandardov kvality dodávaných tovarov a služieb v sieťových odvetviach a dôslednou kontrolou ich dodržiavania zabezpečovať ochranu spotrebiteľov a optimalizáciu nákladov,
- r) stanoviť limity a sledovať investičné výdavky, vrátane ich efektívneho vynakladania a využívania pre regulované činnosti,
- s) stanoviť jednoznačné a transparentné pravidlá pre uplatňovanie nájomných vzťahov týkajúcich sa aktív využívaných v sieťových odvetviach a regulovaných činnostiach,
- t) kontrolnými mechanizmami overovať výšku oprávnených nákladov nevyhnutne vynaložených na vykonávanie regulovanej činnosti ,
- u) v prípade vzniku mimoriadnej trhovej situácie, ohrozenia trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia alebo z dôvodu zabezpečenia ochrany spotrebiteľa, zaviesť reguláciu aj na iný tovar alebo službu, ktorý zakladá možnosti vzniku takýchto javov, alebo vyžaduje ochranu spotrebiteľa,
- v) zabezpečovať a rozvíjať efektívnu spoluprácu medzi Radou pre reguláciu, úradom a ostatnými orgánmi štátnej správy pri zachovaní postavenia nezávislosti Rady pre reguláciu, ako kolektívneho štátneho orgánu stratégie a riadenia regulácie v sieťových odvetviach,

- w) dôsledne dodržiavať a aplikovať princíp nezávislosti vo vzťahu k subjektom vykonávajúcich činnosti v sieťových odvetviach,
- x) rozvíjať medzinárodnú spoluprácu s orgánmi Európskej komisie, Európskeho spoločenstva a regulačnými úradmi EÚ na báze vzájomnej výhodnosti s cieľom skvalitniť činnosť úradu a Rady pre reguláciu,
- y) sledovať a vyhodnocovať plnenie povinnosti viesť oddelenú účtovnú evidenciu o aktívach, pasívach, plnenie pravidiel pre rozvrhovanie aktív, pasív, nákladov a výnosov a pravidiel pre odpisovanie v regulovaných oblastiach,
- z) sledovať a vyhodnocovať dodržiavanie schválených pravidiel na predaj a priebeh predaja elektriny formou aukcií,
- aa) stanoviť primeranú dĺžku regulačného obdobia s cieľom stabilizácie cien a podnikateľského prostredia.

Konkretizácia a rozpracovanie cieľov a priorít pre jednotlivé regulované činnosti sú uvedené v kapitole 8.

### **3. PREDPISY, PODĽA KTORÝCH SA VYKONÁVA REGULÁCIA V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH**

**Zákon č. 276/2001 Z. z.** o regulácii sieťových odvetví a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 276/2001 Z. z.“)

**Zákon č. 107/2007 Z. z.** ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 107/2007 Z. z.“)

**Zákon č. 656/2004 Z. z.** o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 656/2004 Z. z.“)

**Zákon č. 657/2004 Z. z.** o tepelnej energetike v znení zákona č. 99/2007 Z. z. (ďalej len „zákon č. 657/2004 Z. z.“)

**Zákon č. 442/2002 Z. z.** o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

**Zákon č. 364/2004 Z. z.** o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) (ďalej len „zákon č. 364/2004 Z. z.“)

**Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z.**, ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd (ďalej len „nariadenie vlády č. 755/2004 Z. z.“)

**Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 409/2007 Z. z.** ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom (ďalej len „nariadenie vlády č. 409/2007 Z. z.“)

**Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 317/2007 Z. z.** ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou (ďalej len „nariadenie vlády č. 317/2007 Z. z.“)

**Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 328/2005 Z. z.**, ktorou sa určuje spôsob overovania hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení, ukazovatele energetickej účinnosti zariadení na výrobu tepla a distribúciu tepla, normatívne ukazovatele spotreby tepla, rozsah ekonomicky oprávnených nákladov na overenie hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení a spôsob úhrady týchto nákladov (ďalej len „vyhláška č. 328/2005 Z. z.“)

**Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 21. júna 2006 č. 1/2006**, ktorým sa ustanovuje rozsah cenovej regulácie za výrobu, distribúciu a dodávku tepla, spôsob jej vykonania, rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny (ďalej len „výnos č. 1/2006“)

**Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 21. júna 2006 č. 2/2006**, ktorým sa ustanovuje rozsah cenovej regulácie v elektroenergetike a spôsob jej vykonania, rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny (ďalej len „výnos č. 2/2006“)

**Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 21. júna 2006 č. 3/2006**, ktorým sa ustanovuje rozsah cenovej regulácie za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou, spôsob jej vykonania, rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny (ďalej len „výnos č. 3/2006“)

**Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 21. júna 2006 č. 5/2006**, ktorým sa ustanovuje rozsah cenovej regulácie za poskytovanie vodohospodárskych služieb súvisiacich s využívaním vodného toku, spôsob jej vykonania, rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny (ďalej len „výnos č. 5/2006“)

**Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 27. júna 2007 č. 1/2007**, ktorým sa ustanovuje rozsah cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsob jej vykonania (ďalej len „výnos č. 1/2007“)

**Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 27. augusta 2007 č. 2/2007**, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny v elektroenergetike a ktorým sa dopĺňa výnos Úradu

sieťových odvetví z 27. júna 2007 č. 1/2007, ktorým sa ustanovuje rozsah cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsob jej vykonania (ďalej len „výnos č. 2/2007“)

**Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 31. júla 2007 č. 3/2007**, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou (ďalej len „výnos č. 3/2007“)

**Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 31. júla 2007 č. 4/2007**, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny v plynárenstve (ďalej len „výnos č. 4/2007“)

**Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 31. júla 2007 č. 5/2007**, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny za poskytovanie vodohospodárskych služieb súvisiacich s využitím vodného toku (ďalej len „výnos č. 5/2007“)

**Výnos Úradu pre reguláciu sieťových odvetví z 31. júla 2007 č. 6/2007**, ktorým sa ustanovuje rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podklady na návrh ceny za výrobu, distribúciu a dodávku tepla (ďalej len „výnos č. 6/2007“)

**Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.1775/2005 z 28. septembra 2005** o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn

#### **4. ZHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO REGULAČNÉHO OBDOBIA**

Zhodnotenie plnenia cieľov za uplynulé regulačné obdobie, ktoré bolo stanovené na jeden rok, je vykonané stručným popisom plnenia cieľov regulačnej politiky pre jednotlivé regulované činnosti. Číselné vyjadrenie vývoja je prehľadne uvedené v tabuľkovej forme. Pre prehľad vývoja je porovnanie spracované od roku 2005.

##### **4.1 Elektroenergetika**

Rozsah regulácie v elektroenergetike bol stanovený na výrobu, prenos, distribúciu a dodávku elektriny a s tým súvisiace služby. Cenová regulácia bola vykonávaná určením spôsobu výpočtu cien a taríf pre jednotlivé regulované činnosti.

Cenovej regulácii podlieha aj výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, výroba elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou elektriny a tepla, výroba elektriny z domáceho uhlia, pripojenie do sústavy, prístup do sústavy, prenos a distribúcia elektriny, dodávka elektriny pre domácnosti, poskytovanie systémových služieb v elektroenergetike, poskytovanie podporných služieb v elektroenergetike. Prehľad a porovnanie regulovaných cien je uvedený v tabuľkách nižšie.

Vývoj ceny za prenos elektriny:

| Poplatky SEPS a. s.                                   | MJ         | Rok      |                  |                  |                  |
|-------------------------------------------------------|------------|----------|------------------|------------------|------------------|
|                                                       |            | 2005     | 2006             | 2007             | 2008             |
| prepočítaná jednozložková cena za prenesenú elektrinu | Sk/MWh     | 145,00   | 146,00           | 138,35           | 143,51           |
| za straty                                             | Sk/MWh     | 17,38    | 21,45            | 27,32            | 35,12            |
|                                                       |            |          |                  |                  |                  |
| <b>Zmena</b>                                          | <b>+/-</b> | <b>-</b> | <b>2006/2005</b> | <b>2007/2006</b> | <b>2008/2007</b> |
| za prenesenú elektrinu                                | Sk/MWh     | -        | 1,00             | -7,65            | 5,16             |
| za straty                                             | Sk/MWh     | -        | 4,07             | 5,87             | 7,80             |
|                                                       |            |          |                  |                  |                  |
| <b>Zmena</b>                                          | <b>+/-</b> | <b>-</b> | <b>2006/2005</b> | <b>2007/2006</b> | <b>2008/2007</b> |
| za prenesenú elektrinu                                | %          | -        | 0,69             | -5,24            | 3,73             |
| za straty                                             | %          | -        | 23,42            | 27,37            | 28,55            |

Vývoj cien za distribúciu elektriny:

| Distribúcia vrátane prenosu bez strát |                  |           |                  |             |                  |                  |
|---------------------------------------|------------------|-----------|------------------|-------------|------------------|------------------|
| <b>ZSE - Distribúcia a. s.</b>        |                  | <b>MJ</b> | <b>2005</b>      | <b>2006</b> | <b>2007</b>      | <b>2008</b>      |
|                                       | vv               | Sk/MWh    | 310,35           | 327,85      | 338,10           | 385,16           |
|                                       | v                | Sk/MWh    | 624,01           | 652,67      | 673,33           | 767,50           |
|                                       | n                | Sk/MWh    | 1 311,49         | 1 367,14    | 1 210,95         | 1 253,34         |
|                                       | <b>Zmena y/y</b> |           | <b>2006/2005</b> |             | <b>2007/2006</b> | <b>2008/2007</b> |
|                                       | vv               | %         | -                | 5,64        | 3,13             | 13,92            |
|                                       | v                | %         | -                | 4,59        | 3,16             | 13,99            |
|                                       | n                | %         | -                | 4,24        | -11,42           | 3,50             |
|                                       |                  |           | <b>2006/2005</b> |             | <b>2007/2006</b> | <b>2008/2007</b> |
|                                       | vv               | Sk/MWh    | -                | 17,50       | 10,25            | 47,06            |
|                                       | v                | Sk/MWh    | -                | 28,66       | 20,66            | 94,17            |
|                                       | n                | Sk/MWh    | -                | 55,65       | -156,19          | 42,39            |

| Distribúcia vrátane prenosu bez strát |           |        |           |           |           |          |
|---------------------------------------|-----------|--------|-----------|-----------|-----------|----------|
| SSE - D, a. s.                        |           | MJ     | 2005      | 2006      | 2007      | 2008     |
|                                       | vv        | Sk/MWh | 292,09    | 320,41    | 330,44    | 396,95   |
|                                       | v         | Sk/MWh | 693,79    | 731,03    | 754,24    | 883,21   |
|                                       | n         | Sk/MWh | 1 327,98  | 1 394,77  | 1 267,70  | 1 340,81 |
|                                       | Zmena y/y |        | 2006/2005 | 2007/2006 | 2008/2007 |          |
|                                       | vv        | %      | -         | 9,70      | 3,13      | 20,13    |
|                                       | v         | %      | -         | 5,37      | 3,17      | 17,10    |
|                                       | n         | %      | -         | 5,03      | -9,11     | 5,77     |
|                                       |           |        | 2006/2005 | 2007/2006 | 2008/2007 |          |
|                                       | vv        | Sk/MWh | -         | 28,32     | 10,03     | 66,51    |
|                                       | v         | Sk/MWh | -         | 37,24     | 23,21     | 128,97   |
|                                       | n         | Sk/MWh | -         | 66,79     | -127,07   | 73,11    |

| Distribúcia vrátane prenosu bez strát |           |        |           |           |           |          |
|---------------------------------------|-----------|--------|-----------|-----------|-----------|----------|
| VSD a. s.                             |           | MJ     | 2005      | 2006      | 2007      | 2008     |
|                                       | vv        | Sk/MWh | 353,29    | 382,65    | 373,30    | 433,88   |
|                                       | v         | Sk/MWh | 829,13    | 886,79    | 893,62    | 975,19   |
|                                       | n         | Sk/MWh | 1 390,83  | 1 481,88  | 1 349,04  | 1 404,41 |
|                                       | Zmena y/y |        | 2006/2005 | 2007/2006 | 2008/2007 |          |
|                                       | vv        | %      | -         | 8,31      | -2,44     | 16,23    |
|                                       | v         | %      | -         | 6,95      | 0,77      | 9,13     |
|                                       | n         | %      | -         | 6,55      | -8,96     | 4,10     |
|                                       |           |        | 2006/2005 | 2007/2006 | 2008/2007 |          |
|                                       | vv        | Sk/MWh | -         | 29,36     | -9,35     | 60,58    |
|                                       | v         | Sk/MWh | -         | 57,66     | 6,83      | 81,57    |
|                                       | n         | Sk/MWh | -         | 91,05     | -132,84   | 55,37    |

Vývoj dodávky elektriny pre domácnosti vrátane komodity elektriny – priemer Slovensko:

| Vývoj regulovaných poplatkov pre domácnosti vrátane komodity | 2005         | 2006         | 2007         | 2008         | zmena 06/05 | zmena 07/06  | zmena 08/07  |
|--------------------------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------|--------------|--------------|
|                                                              | (Sk/MWh)     | (Sk/MWh)     | (Sk/MWh)     | (Sk/MWh)     | (%)         | (%)          | (%)          |
| Tarifa za prevádz. systému TPS                               | 174          | 133          | 127          | 88           | -23,56      | -4,51        | -30,71       |
| Systémový poplatok SyS                                       | 352          | 365          | 323          | 293          | 3,69        | -11,49       | -9,31        |
| Distribúcia + prenos                                         | 1 411        | 1 502        | 1 307        | 1 302        | 6,47        | -12,98       | -0,34        |
| Straty z distribúcie a prenosu                               | 254          | 271          | 389          | 419          | 6,86        | 43,54        | 7,67         |
| <b>Celkom regulované poplatky</b>                            | <b>2 191</b> | <b>2 271</b> | <b>2 146</b> | <b>2 102</b> | <b>3,68</b> | <b>-5,49</b> | <b>-2,05</b> |
| Komodita - elektrina                                         | 1 434        | 1 531        | 1 656        | 1 809        | 6,76        | 8,16         | 9,23         |
| <b>Celkom regulovaná cena</b>                                | <b>3 625</b> | <b>3 802</b> | <b>3 802</b> | <b>3 911</b> | <b>4,90</b> | <b>0,01</b>  | <b>2,86</b>  |

Poznámka:

V tabuľkách o vývoji cien za distribúciu sú uvedené aj údaje za obdobie pred právnym oddelením dodávky elektriny od distribúcie elektriny vo vertikálne integrovaných podnikoch.

#### 4.2. Plynárenstvo

Cenovej regulácii podliehali: pripojenie do prepravnej a distribučnej siete, prístup do prepravnej a distribučnej siete, preprava plynu, distribúcia plynu, poskytovanie podporných služieb v plynárenstve a dodávka plynu domácnostiam. Spôsob vykonania cenovej regulácie v plynárenstve bol stanovený v závislosti od jednotlivých regulovaných činností ako určenie spôsobu výpočtu cien a priame určenie porovnateľnej ceny.

Vývoj priemerných cien za dodávku plynu pre domácnosti v jednotlivých kategóriách odberu je znázornený v nasledujúcej tabuľke:

| Tarifná skupina             |                                 | 2005                 | I až X 2006          | XI až XII 2006       | 2007                 | 2008                 |
|-----------------------------|---------------------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
|                             |                                 | (Sk/m <sup>3</sup> ) | (Sk/m <sup>3</sup> ) | (Sk/m <sup>3</sup> ) | (Sk/m <sup>3</sup> ) | (Sk/m <sup>3</sup> ) |
| Tarify podľa ročného objemu | D1 (do 200 m <sup>3</sup> )     | 18,181               | 25,457               | 26,919               | 25,615               | 26,759               |
|                             | D2 (200 - 1700 m <sup>3</sup> ) | 10,85                | 12,849               | 13,344               | 13,376               | 13,576               |
|                             | D3 (170 - 6500 m <sup>3</sup> ) | 10,85                | 11,874               | 12,562               | 12,284               | 12,207               |
|                             | D4 (nad 6500 m <sup>3</sup> )   | 9,566                | 11,356               | 12,078               | 11,771               | 11,578               |

Vývoj priemerných cien za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu podľa priemerných množstiev distribuovaného plynu v jednotlivých tarifných skupinách:

| Tarifa | Zmluvne dohodnuté ročné množstvo distribuovaného plynu za rok v m <sup>3</sup> | Priemerná cena 2005  | Priemerná cena 2006  | Priemerná cena 2007  | Priemerná cena 2008  |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
|        |                                                                                | (Sk/m <sup>3</sup> ) | (Sk/m <sup>3</sup> ) | (Sk/m <sup>3</sup> ) | (Sk/m <sup>3</sup> ) |
| M/Da   | do 200                                                                         | 18,03                | 14,12                | 14,14                | 15,49                |
| M/Db   | nad 200 do 1700                                                                | 4,63                 | 3,90                 | 4,10                 | 4,66                 |
| M/Dc   | nad 1700 do 6500                                                               | 3,52                 | 2,99                 | 3,21                 | 3,6                  |
| M/Dd   | nad 6500 do 60 tis.                                                            | 2,55                 | 2,15                 | 2,3                  | 2,44                 |
| S      | nad 60 tis. do 400 tis.                                                        | 2,14                 | 1,93                 | 2,04                 | 2,14                 |
| Va     | nad 400 tis. do 2 mil.                                                         | 2,01                 | 1,83                 | 1,92                 | 1,91                 |
| Vb     | nad 2 mil. do 15 mil.                                                          | 1,93                 | 1,56                 | 1,57                 | 1,42                 |
| Vc     | nad 15 mil. do 25 mil.                                                         | 1,85                 | 1,34                 | 1,34                 | 0,96                 |
| Vd     | nad 25 mil. do 300 mil.                                                        | 1,32                 | 1,02                 | 1,01                 | 0,84                 |
| Ve     | nad 300mil.                                                                    | 1,01                 | 0,76                 | 0,75                 | 0,52                 |

#### 4.3. Tepelná energetika

Úrad ustanovil rozsah regulácie v tepelnej energetike, ktorým je výroba, distribúcia a dodávku tepla. Cenová regulácia bola vykonávaná určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny tepla.

Spôsob výpočtu maximálnej ceny tepla vychádza z princípu nákladovej metódy. Do návrhu ceny tepla je možné zahrnúť len oprávnené náklady, ktoré špecifikuje výnos a ktoré nepresahujú limitnú výšku určenú výnosom. Metódou regulácie sa zabezpečilo, že objem schválených fixných nákladov medziročne vzrástol len v odôvodnených prípadoch (zvýšené investície, generálne opravy, atď.). Určené ceny tepla rozhodnutím úradu podliehajú po skončení regulačného roka zúčtovaniu na skutočne vzniknuté oprávnené náklady.

Výška oprávnených palivových nákladov v cene tepla súvisí aj s ukazovateľmi energetickej účinnosti tepelných zariadení stanovených vyhláškou č. 328/2005 Z. z.

Preto úrad v roku 2007 pripravil návrh novely tejto vyhlášky, ktorá bola v roku 2008 prijatá a vydaná v Zbierke zákonov pod číslom 59/2008 Z. z.

Zaviedol sa celý rad mechanizmov, ktoré motivujú dodávateľov tepla k zvyšovaniu energetickej efektívnosti, k zavádzaniu nových technológií a znižovaniu strát pri výrobe a rozvoze tepla.

Na zabezpečenie efektívnej motivácie podnikateľských subjektov k investíciám do vysoko účinných technológií na výrobu elektriny a tepla a obnoviteľných zdrojov energie určitou mierou prispela aj možnosť zvýšenia zisku v závislosti od veľkosti neobežných aktív využívaných na regulovanú činnosť. Osobitná podpora obnoviteľných zdrojov energie spočíva aj v neregulovanom zisku za podmienky dodržania limitných cien tepla určených vo výnose.

Ceny tepla na rok 2008 v priemere stúpili len o 0,4 %. Priemerný cenový nárast po jednotlivých odberných miestach je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

| Odberné miesto               | Priemerná cena tepla bez DPH v Sk/GJ |      |      |      |
|------------------------------|--------------------------------------|------|------|------|
|                              | 2005                                 | 2006 | 2007 | 2008 |
| Teplárne                     | 279                                  | 319  | 321  | 328  |
| Centrálne zdroje tepla       | 329                                  | 390  | 398  | 401  |
| Primárne rozvody             | 382                                  | 462  | 465  | 469  |
| Odovzdávacie stanice tepla   | 442                                  | 495  | 527  | 534  |
| Sekundárne rozvody           | 443                                  | 512  | 534  | 539  |
| Blokové kotolne              | 421                                  | 497  | 497  | 489  |
| Tepelné rozvody              | 452                                  | 531  | 540  | 542  |
| Kotolne v objektoch spotreby | 438                                  | 541  | 562  | 569  |
| Koneční spotrebitelia        | 465                                  | 531  | 547  | 550  |

#### **4.4. Vodné hospodárstvo**

##### *a) Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou*

Úrad výnosom ustanovil rozsah regulácie vo vodárenstve, ktorým je výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou.

Pre regulačný rok 2007 úrad zaviedol okrem pevných cien za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody a za odvedenie a čistenie odpadovej vody aj maximálne ceny pre regulované subjekty, ktorých plánovaná výroba a dodávka pitnej vody, resp. plánované množstvo odvedenej odpadovej vody na regulačný rok boli menšie ako 100 000 m<sup>3</sup>.

Na rok 2008 cenovú reguláciu v oblasti výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvedenia a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou úrad vykonával priamym určením maximálnej ceny a určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny.

V rámci regulácie cien bola použitá nákladová metóda s limitovaním medziročného rastu vybraných oprávnených nákladov a dôsledným posudzovaním opodstatnenosti a nevyhnutnosti nelimitovaných plánovaných nákladov uplatnených v kalkulácii cien na rok 2008.

V uplynulom regulačnom období sa úrad zameriaval na sledovanie strát vody vo verejných vodovodoch v rozsahu údajov, ktoré regulované subjekty predkladajú podľa výnosu úradu a v súlade s Metodikou na vyhodnocovanie strát vody vo verejných vodovodoch Slovenskej republiky.

Ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou v roku 2008 vzrástli o 5,4 % v porovnaní s rokom 2007, pričom predstavujú približne cenovú úroveň roku 2006.

Vývoj priemerných cien vody bez DPH

|               | Priemerná cena v Sk/m <sup>3</sup> bez DPH |       |       |       |
|---------------|--------------------------------------------|-------|-------|-------|
|               | 2005                                       | 2006  | 2007  | 2008  |
| Pitná voda    | 23,33                                      | 25,60 | 24,84 | 26,24 |
| Odpadová voda | 19,20                                      | 22,56 | 21,34 | 22,44 |
| Spolu         | 42,53                                      | 48,16 | 46,18 | 48,69 |

#### *b) Poskytovanie vodohospodárskych služieb*

V rámci stanovovania cien na rok 2007 úrad cenovú reguláciu vykonával určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za odber povrchovej vody z vodného toku, pevnej ceny za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov (prostredníctvom taríf) a pevnej ceny za odber energetickej vody z vodných tokov.

Ako regulačná metóda bola použitá nákladová metóda. Zmeny sa týkali predovšetkým limitovania medziročného rastu vybraných položiek kalkulácie oprávnených nákladov (napr. režijné náklady) a stanovenia výšky maximálneho primeraného zisku 2,8 % z celkovej výšky plánovaných oprávnených nákladov.

V rámci stanovovania cien na rok 2008 úrad cenovú reguláciu vykonával určením spôsobu výpočtu pevnej ceny za odber povrchovej vody z vodného toku, pevnej ceny za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov (prostredníctvom taríf) a pevnej ceny za odber energetickej vody z vodných tokov.

Ako regulačná metóda pri stanovovaní cien na rok 2008 bola opätovne použitá nákladová metóda. Úrad určil rozsah a štruktúru oprávnených nákladov s limitovaním medziročného rastu niektorých vybraných nákladov a výšku maximálneho povoleného zisku v jednotlivých regulovaných činnostiach 4,8 % z celkovej výšky plánovaných oprávnených nákladov.

Cena za odber povrchovej vody na rok 2008 vzrástla oproti roku 2007 o 11 %, priemerná cena za využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku o 8 %, pričom úrad opätovne uplatnil tarify podľa inštalovaného výkonu vodných elektrární za účelom podpory menších výrobcov elektrickej energie, resp. využívateľov hydroenergetického potenciálu. Cena za odber energetickej vody sa oproti roku 2007 znížila o 10 %.

#### Vývoj cien vodohospodárskych služieb

|                                                                     | 2005   | 2006   | 2007   | 2008   |
|---------------------------------------------------------------------|--------|--------|--------|--------|
| Cena za odber povrchovej vody v Sk/m <sup>3</sup>                   | 1,64   | 1,97   | 2,27   | 2,51   |
| Priem. cena za využívanie hydro - energetického potenciálu v Sk/MWh | 350,00 | 427,00 | 389,77 | 419,28 |
| Cena za odber energetickej vody v Sk/m <sup>3</sup>                 | 0,0028 | 0,0033 | 0,0031 | 0,0027 |

#### 4.5. Kontrola

Úrad v súlade s určenou regulačnou politikou na základe zákonom vymedzených kompetencií zabezpečoval kontrolu dodržiavania povinností ustanovených zákonom č. 276/2001 Z. z. v subjektoch, ktoré podnikajú v sieťových odvetviach.

Úrad v súlade s pôsobnosťou vymedzenou úradu v § 5 ods. 3 zákona č. 276/2001 Z. z. v roku 2007

- vykonával kontrolu dodržiavania zákona č. 276/2001 Z. z., osobitných zákonov a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na ich vykonanie za regulačné roky 2004 až 2006,
- ukladal opatrenia na odstránenie a nápravu nedostatkov zistených pri vykonávaní kontroly,
- ukladal pokuty za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona.

Významným nástrojom regulačnej politiky je inštitút ukladania opatrení na nápravu zistených nedostatkov, formou ktorého úrad uložil regulovaným subjektom vrátiť odberateľom regulovaných tovarov finančné prostriedky v sume 10 709 242 Sk.

Adekvátnu pozornosť úrad venoval ochrane spotrebiteľa prednostným vybavovaním podnetov a sťažností odberateľov a spotrebiteľov. Prioritne vykonával kontroly na základe podaní, vypracovával odborné stanoviská a poskytoval odborné konzultácie.

## **5. ZHODNOTENIE REGULAČNÉHO ROKU 2007 Z POHLADU TRANSPARENTNOSTI TRHU**

### ***5.1 Elektroenergetika***

Všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý upravuje práva a povinnosti účastníkov trhu s elektrinou a podmienky potrebné na nediskriminačné a transparentné organizovanie trhu s elektrinou je nariadenie vlády č. 317/2007 Z. z. V nariadení vlády č. 317/2007 Z. z. boli za účelom zvýšenia transparentnosti upravené podmienky pripojenia do sústavy, prístupu do sústavy, cezhraničnej výmeny elektriny, distribúcie elektriny, dodávky elektriny, poskytovania podporných a systémových služieb, odchýlky účastníka trhu s elektrinou, preťaženia sústavy.

Ďalšími nástrojmi, ktoré slúžia na nediskriminačné a transparentné organizovanie trhu s elektrinou v nadväznosti na iné predpisy sú prevádzkové poriadky vydávané úradom pre prevádzkovateľov sústav.

Dôležitým prínosom pre transparentnosť trhu elektroenergetiky bolo uskutočnenie oddelenia prevádzkovania distribučných sústav od činnosti, ktoré nesúvisia s distribúciou elektriny. Uvedené oddelenie sa uskutočnilo od 1. júla 2007 a týkalo sa prevádzkovateľov distribučných sústav, ktorí boli súčasťou vertikálne integrovaného podniku a poskytovali služby pre viac ako 100 000 pripojených odberateľov elektriny.

### ***5.2 Plynárenstvo***

Zabezpečenie úplnej transparentnosti trhu s plynom je dlhodobý proces, ktorý je nevyhnutné posudzovať v kontexte s celou EÚ.

Dôležitým nástrojom na uplatňovanie regulačnej politiky a prostriedkom podporujúcim konkurenčné prostredie a transparentnosť na trhu s plynom sú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom ustanovené nariadením vlády č. 409/2007 Z. z. Obsahujú nové ustanovenia, ktoré sa týkajú zmeny dodávateľa plynu a popisujú postup pri zmene dodávateľa plynu zo strany odberateľa aj prevádzkovateľa distribučnej siete, postup pri uzatváraní zmluvy o distribúcii plynu a o lehotách na podanie žiadosti, popisujú vykonanie zmeny dodávateľa, dodávku plynu viacerými dodávateľmi do jedného odberného miesta, uzatvorenie zmluvy o dodávke plynu a tiež náležitosti žiadosti o vykonanie zmeny dodávateľa plynu, ďalej požiadavky na meranie pri zmene dodávateľa plynu. Pravidlá trhu s plynom taktiež rozširujú rozsah zverejňovaných informácií prevádzkovateľmi sietí.

### **5.3. Tepelná energetika**

Regulačný rok 2007 môžeme z pohľadu transparentnosti trhu s teplom hodnotiť z viacerých hľadísk. Jedným hľadiskom sú platné legislatívne pravidlá, ktorými sa trh s teplom riadi. V prvom rade je to už spomínaný zákon č. 276/2001 Z. z., ktorý upravuje najmä rozsah, podmienky a spôsob regulácie v sieťových odvetviach, podmienky vykonávania regulovaných činností a práva a povinnosti regulovaných subjektov. Druhý zákon, ktorý upravuje najmä podnikanie v tepelnej energetike, práva a povinnosti účastníkov trhu s teplom, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí je zákon č. 657/2004 Z. z. Na základe týchto zákonov úrad a ministerstvo vydali rad sekundárnych predpisov, ktoré podrobnejšie upravujú náležitosti ustanovené zákonmi. Z pohľadu legislatívy, ktorá upravuje vzťahy medzi dodávateľmi, odberateľmi a konečnými spotrebiteľmi, určuje ich práva a povinnosti a určuje kompetencie štátnych orgánov v konaní podľa týchto zákonov môžeme trh s teplom charakterizovať za dostatočne transparentný.

K transparentnosti vykonávania regulovanej činnosti v tepelnej energetike prispieva aj skutočnosť, že na trhu s teplom sa môžu zúčastňovať len právnické osoby a fyzické osoby, ktoré na výrobu a rozvod tepla majú povolenie vydané úradom a podliehajú jednoznačným pravidlám cenovej regulácie. K určitým nejasnostiam pri dodávke tepla však dochádza z dôvodu nejednoznačnosti zákona č. 657/2004 Z.z., v ktorom povinnosť podnikat' len na základe povolenia nie je jednoznačne riešená, tak ako v zákone č. 656/2004 Z. z.

### **5.4. Vodné hospodárstvo**

#### *a) Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou*

Transparentnosť trhu v oblasti prevádzkovania verejných vodovodov a verejných kanalizácií, ako jeden z hlavných princípov regulačnej politiky v uplynulom regulačnom roku, bola zabezpečovaná stabilnými jednotnými a jednoznačnými pravidlami uplatňovanými pri cenovej regulácii pre všetky regulované subjekty prostredníctvom zákona č. 276/2001 Z. z., schválenej regulačnej politiky a výnosov úradu.

K transparentnosti trhu značnou mierou prispievalo zverejňovanie informácií o cenách tovarov a služieb a o podmienkach ich dodávky alebo poskytovania, ako aj účinná kontrola uplatňovania cien a dodržiavania súvisiacich legislatívnych predpisov.

Úrad optimálnym nastavením miery zisku (v cenách schválených alebo určených na rok 2008) – absolútnymi hodnotami 1,50 Sk na 1 m<sup>3</sup> dodanej pitnej vody a 2,00 Sk na 1 m<sup>3</sup> odvedenej odpadovej vody, vytvoril také podmienky, ktoré sú pre regulované subjekty motivačným prvkom umožňujúcim vytvárať celkovú výšku zisku v závislosti na množstve vyrobenej, distribuovanej a dodávanej pitnej vody a na množstve odvedenej a čistenej odpadovej vody. V rámci kalkulácie oprávnených nákladov úrad stanovil aj

maximálnu výšku uplatniteľných nákladov určených na obnovu vodohospodárskeho infraštruktúrneho majetku vlastníka, ktorý využíva regulovaný subjekt (prevádzkovateľ) na regulovanú činnosť na základe zmluvného vzťahu.

#### *b) Poskytovanie vodohospodárskych služieb*

Základným princípom regulačnej politiky v oblasti poskytovania vodohospodárskych služieb v roku 2007 bola transparentnosť trhu zabezpečená jednoznačnými pravidlami a postupmi stanovenými v zákone č. 364/2004 Z. z. a vo výnosoch úradu.

Úrad sa z hľadiska transparentnosti trhu s vodohospodárskymi službami zameriaval na efektívne využívanie získaných finančných prostriedkov z tržieb prioritne na regulované činnosti.

Verejná dostupnosť právoplatných cenových rozhodnutí vydaných úradom v oblasti regulovaných vodohospodárskych činností bola úradom nepretržite zabezpečovaná.

### **5.5. Kontrola**

Kontrolná činnosť ako jeden z nástrojov regulačnej politiky v regulačnom roku 2007 prispieva k spriehľadneniu trhu s regulovanými tovarmi a službami. Úrad v súlade so zákonom ustanovenými kompetenciami vykonáva najmä kontrolu dodržiavania povinností regulovaných subjektov pri vykonávaní regulovaných činností z hľadiska dodržiavania ustanovených podmienok vecnej regulácie, cenovej regulácie a pravidiel účastníkov trhu s elektrinou a plynom.

Ukladaním povinnosti odstrániť zistené nedostatky a zosúladiť postup pri vykonávaní regulovanej činnosti s platnou legislatívou, úrad zvyšuje transparentnosť trhu a zjednocuje podmienky podnikania pre všetkých účastníkov trhu. Taktiež zverejňovanie výsledkov kontroly na internetovej stránke úradu zvyšuje transparentnosť trhu.

## 6. ZHODNOTENIE REGULAČNÉHO ROKA 2007 Z POHLADU VPLYVU CENOVEJ REGULÁCIE NA TRH

### 6.1 Elektroenergetika

Rozsah cenovej regulácie v elektroenergetike a spôsob jej vykonania, rozsah a štruktúra oprávnených nákladov, spôsob určenia primeraného zisku bol pre jednotlivé regulované činnosti na rok 2007 určený výnosom úradu č. 2/2006.

#### 6.1.1. *Výroba elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“) a elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou elektriny a tepla (ďalej len „KVET“) a elektriny vyrobenej z domáceho uhlia*

Cena elektriny vyrobená z OZE bola určená na rok 2007 ako pevná cena s predpokladanou dobou návratnosti investície 12 rokov a uplatňovala sa na základe potvrdenia o pôvode elektriny vydaného úradom. Cena elektriny vyrobenej v technológiách KVET bola určená na rok 2007 ako pevná cena. Cena elektriny vyrobenej z domáceho uhlia bola určená na rok 2007 tak, že zohľadňuje oprávnené náklady na jej výrobu a zisk určený úradom.

Vyrobená elektrina z OZE a KVET bola vykupovaná za stanovené pevné ceny prevádzkovateľmi distribučných sústav na pokrytie strát. Rozdiel medzi určenými pevnými cenami elektriny a trhovou cenou elektriny na straty bol prevádzkovateľom distribučných sústav uhradený cez tarifu za prevádzkovanie systému. Elektrina vyrobená z domáceho uhlia vo všeobecnom hospodárskom záujme bola od výrobcu povinne vykupovaná dodávateľmi elektriny, ktorí si rozdiel v cene uplatnili cez tarifu za prevádzkovanie systému.

Tarifa za prevádzkovanie systému, ktorá je vzťahovaná na koncovú spotrebu elektriny nepriaznivo ovplyvňuje koncovú cenu elektriny pre koncových odberateľov elektriny, avšak nediskriminuje účastníkov trhu.

#### 6.1.2. *Pripojenie do sústavy*

Cena za pripojenie do sústavy bola pre rok 2007 určovaná pre konkrétne pripojenia podľa výnosu č. 2/2006. Cena má charakter jednorazového poplatku.

#### 6.1.3. *Prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny*

Ceny na rok 2007 boli navrhnuté tak, aby skutočne dosiahnutý výnos za prístup do prenosovej sústavy a za prenos elektriny neprekročil maximálny povolený výnos zohľadňujúci oprávnené náklady a primeraný zisk. Regulačný rámec bol nastavený tak, aby zabezpečoval prevádzkovateľovi prenosovej sústavy potrebné finančné prostriedky na investičný rozvoj a zohľadnil všetky príjmy spojené s poskytovaním prenosových a systémových služieb a tiež za zúčtovanie odchýlok vo väzbe na zabezpečenie stability a bezpečnej prevádzky elektrizačnej sústavy SR.

Cena za prenos elektriny bola určená ako dvojzložková pevná cena. Do príjmov prevádzkovateľa prenosovej sústavy sa započítavajú príjmy súvisiace s cezhraničnými výmenami elektriny. Príjmy za cezhraničné výmeny elektriny pri doterajšom spôsobe platieb mali priaznivý vplyv na cenu za prenos elektriny. Jednozložková cena za prenesenú elektrinu bez strát v roku 2007 poklesla oproti roku 2006 o 5,24 %.

#### *6.1.4. Prístup do distribučnej sústavy a distribúcia elektriny*

Maximálna cena za prístup do distribučnej siete a distribúciu elektriny bola na rok 2007 určená osobitne pre každú napäťovú úroveň a rozpočítala sa ako vážený priemer jednotlivých taríf na príslušnej napäťovej úrovni. Maximálna cena na príslušnej napäťovej úrovni zahŕňa oprávnené náklady a primeraný zisk tejto napäťovej úrovne a alikvotnú časť oprávnených nákladov a primeraného zisku z vyšších napäťových úrovní vrátane nákladov na prenos elektriny.

Nastavenie vstupných parametrov zložky maximálnej ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu elektriny na napäťovej úrovni zohľadňujúca oprávnené náklady a primeraný zisk vlastnej distribúcie elektriny pre rok 2007 vychádzalo z východiskovej výnosovej zložky ceny za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny cenovej úrovne roku 2005.

Priemerná cena v SR za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny (vrátane prenosu) v roku 2007 poklesla o 3,44 % oproti roku 2006.

Významným momentom v roku 2007 bola skutočnosť, že k 1.1.2007 sa uskutočnilo právne oddelenie dodávky elektriny od distribúcie elektriny vo vertikálne integrovaných podnikoch.

#### *6.1.5. Dodávka elektriny pre domácnosti*

Odberatelia elektriny v domácnosti majú právo podľa § 20 ods. 6 zákona č. 656/2004 Z. z. od 1.7.2007 zmeniť dodávateľa elektriny. K 1.7.2007 sa uskutočnilo právne oddelenie dodávky elektriny od distribúcie elektriny vo vertikálne integrovaných podnikoch. Uvedené skutočnosti mali vplyv na spôsob regulácie dodávky elektriny pre domácnosti.

Obdobie od 1.1.2007 do 30.6.2007:

Tarify a pevné ceny boli určené tak, aby skutočne dosiahnutý výnos na jednotku elektriny neprekročil určenú maximálnu cenu za dodávku elektriny pre domácnosti. Maximálna cena zohľadňuje oprávnené náklady vrátane nákladov na distribúciu a prenos a primeraný zisk. Po zložitých rokovaniach sa podarilo pre rok 2007 udržať priemerné ceny dodávky elektriny pre domácnosti na úrovni roku 2006.

Obdobie od 1.7.2007 do 31.12.2007:

Po uskutočnenom právnom oddelení dodávky elektriny od distribúcie elektriny vo vertikálne integrovaných podnikoch vznikli v týchto podnikoch tri spoločnosti s povolením na podnikanie v energetike pre distribúciu elektriny a traja koncoví dodávatelia elektriny pre domácnosti s povolením na podnikanie v energetike na dodávku elektriny.

Úrad schválil pre uvedených koncových dodávateľov elektriny pre domácnosti maximálne ceny za dodávku elektriny pre domácnosti s teritoriálnou platnosťou pre odberné miesta domácnosti pripojených do distribučnej sústavy príslušného vertikálne integrovaného podniku. Schválené maximálne ceny dodávky ostali v tej istej štruktúre a výške ako ceny v období od 1.1.2007 do 30.6.2007. Takto schválené maximálne ceny sú záväzné aj pre ostatných dodávateľov elektriny pre domácnosti na danom území vertikálne integrovaného podniku.

## **6.2. Plynárenstvo**

Cenovej regulácii v oblasti plynárenstva podľa zákona č. 276/2001 Z. z. podlieha: pripojenie do prepravnej a distribučnej siete, prístup do prepravnej a distribučnej siete, preprava plynu, distribúcia plynu, poskytovanie podporných služieb v plynárenstve a dodávka plynu domácnostiam.

### *6.2.1. Prístup do prepravnej siete a preprava plynu*

Pre prevádzkovateľa prepravnej siete úrad na rok 2007 rozhodnutím schválil tarify za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu, pričom boli osobitne stanovené tarify pre vstupné body do prepravnej siete a osobitne pre výstupné body z prepravnej siete. Tarify za prepravu plynu boli stanovené v súlade s § 12 ods. 8 zákona č. 276/2001 Z. z. a to porovnaním ceny za prepravu plynu v Slovenskej republike s cenami za prepravu plynu v ostatných členských štátoch Európskej únie. Tarifné skupiny na rok 2007 pre vstupné a výstupné body prepravnej siete boli rozšírené a sú rozdelené do piatich kategórií v závislosti od zmluvne dohodnutej dennej kapacity prepravy plynu. Pre odberateľov plynu, ktorým zabezpečuje dodávku plynu SPP, a.s., sa cena za prepravu plynu odvíja od uzatvorenej Zmluvy o prístupe do prepravnej siete a preprave plynu medzi SPP- preprava a.s. (od 1.1.2008 eustream, a. s.), a SPP - distribúcia, a. s., ktorá ťaží zo zľavy za trojročný kontrakt a aplikácie faktora  $\alpha$  pri zvýšení dennej kapacity. Percentuálne vyjadrenie zľavy oproti ročnej platbe v príslušných tarifách pre rok 2007 je 1,20 %.

Pri rozšírení tarifných pásiem bola vytvorená tarifná skupina pre vstupné a výstupné body  $T_{en1}$  a  $T_{ex1}$ , ktorá sa vzťahuje pre užívateľov prepravnej siete so zmluvne dohodnutou dennou kapacitou nižšou ako 1,75 mil.m<sup>3</sup>, ktorá s rezervou pokrýva aj najväčších slovenských odberateľov plynu, ktorí môžu byť potenciálnymi samostatnými užívateľmi prepravnej siete. Východiskové sadzby tarify tarifnej skupiny  $T_{en1}$  a  $T_{ex1}$  poklesli oproti roku 2006 o 0,1%. Ďalšie východiskové sadzby taríf v tarifných skupinách sa zvýšili oproti roku 2006 o 1,32 % na základe eskalačného faktora, ktorý vychádza z miery inflácie

v krajinách Európskej únie za predchádzajúci rok. Pri modelových príkladoch výpočtu celkovej ročnej platby za prepravu plynu štandardného priemyselného odberateľa I 4 podľa EUROSTAT-u s rozdielnym faktorom zaťaženia 250 a 330 dní, prichádza k poklesu o 2,4 % pri platbe v Sk.

#### *6.2.2. Prístup do distribučnej siete a distribúcia plynu*

Pre prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý plní aj úlohu plynárenského dispečingu na vymedzenom území a ktorého počet odberných miest z distribučnej siete je vyšší ako 100 000, úrad vydal cenové rozhodnutie, ktorým schválil na rok 2007 tarify za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu. Tarify za distribúciu plynu boli stanovené tak, aby neobsahovali krížové dotácie medzi jednotlivými skupinami odberateľov plynu. Zároveň boli tieto tarify stanovené tak, aby celkový plánovaný výnos z taríf za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre príslušný rok regulačného obdobia neprekročil celkové úradom povolené výnosy za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu. Tarify za distribúciu plynu boli stanovené na princípe tzv. poštovej známky, bez ohľadu na vzdialenosť odberného miesta v rozpätí podľa množstva distribuovaného plynu.

Priemerná cena za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre rok 2007 zostala na úrovni priemernej ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu v roku 2006.

Pre prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý plní aj úlohu plynárenského dispečingu na vymedzenom území a ktorého počet odberných miest z distribučnej siete je vyšší ako 100 000, úrad rozhodnutím na rok 2007 schválil ceny za pripojenie do distribučnej siete osobitne pre kategóriu odberateľov plynu v domácnosti a osobitne pre kategóriu odberateľov plynu mimo domácnosti. Ceny za pripojenie do distribučnej siete na rok 2007 v porovnaní s rokom 2006 boli nižšie o 8,45%.

Pre prevádzkovateľov distribučných sietí, ktorých počet odberných miest z distribučnej siete je menší ako 100 000 (tzv. malé regulované subjekty – prevádzkovatelia lokálnych distribučných sietí) úrad vydal cenové rozhodnutia, ktorými pre regulované subjekty schválil ceny, prípadne tarify za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu. Základom pri stanovovaní cien boli oprávnené náklady, ktorých výška bola limitovaná hodnotou maximálnych oprávnených nákladov podľa výnosu č. 4/2006 a primeraný zisk, ktorého výška je ovplyvnená výškou oprávnených nákladov a ich vývojom v uplynulom období.

Pre týchto prevádzkovateľov distribučných sietí boli cenovými rozhodnutiami úradu schvaľované aj ceny za pripojenie k distribučnej sieti.

#### *6.2.3. Dodávka plynu pre odberateľov plynu v domácnosti*

Od 1.7.2007 sa stali oprávnenými odberateľmi aj odberatelia plynu v domácnosti. Dodávka plynu pre domácnosti však aj naďalej podliehala cenovej regulácii a to z dôvodu ochrany odberateľov plynu v domácnosti. Na rok 2007 úrad cenovým rozhodnutím schválil pre regulovaný subjekt, ktorý dodáva plyn pre viac ako 10 000 domácností tarify za dodávku plynu pre skupiny odberateľov D1 až D4, v závislosti od

ročného množstva odobratého plynu. Tieto tarify boli dvojzložkové a skladali sa z maximálnej výšky fixnej mesačnej sadzby v Sk/mesiac a maximálnej výšky sadzby za odobratý plyn v Sk/m<sup>3</sup>. Priemerná cena za dodávku plynu pre domácnosti na rok 2007 sa znížila oproti priemernej cene v roku 2006 o 4,04%. Navyše boli stanovené v roku 2007 tzv. „senior tarify“.

Takto schválené tarify za dodávku plynu pre domácnosti spolu s podmienkami ich uplatnenia použili aj ostatní dodávatelia plynu pre domácnosti na vymedzenom území.

### **6. 3. Tepelná energetika**

Nepriaznivým faktorom na trhu s teplom je do určitej miery cenová politika dodávateľa zemného plynu, ktorou čiastočne zvýhodňuje menších odberateľov zemného plynu. Tým dochádza k nežiaducemu odpájaniu sa odberateľov od väčších sústav tepelných zariadení a k výstavbe individuálnych zdrojov tepla – domových kotolní. Centralizované sústavy tepelných zariadení sa stávajú neefektívne, investície na ich výstavbu sa znehodnocujú a cena tepla z nich stúpa.

Medzi ďalšie nepriaznivé faktory ovplyvňujúce trh s teplom je postupné znižovanie dodávok tepla do objektov z dôvodu zateplovania budov. Zníženie odberu tepla spôsobuje zvýšenie fixnej zložky ceny tepla. Napriek tomu, že koneční spotrebitelia v prípade zateplenia objektov spotrebujú menej tepla a teda ich variabilné náklady sú nižšie, zvýšená fixná zložka ceny tepla má zlý psychologický vplyv a motivuje konečných spotrebiteľov k neuváženému odpájaniu sa od centralizovaných tepelných sústav. Táto skutočnosť znásobuje negatívny dopad na cenu tepla z tepelných sústav a deformuje konkurenčné prostredie a trh s teplom.

### **6.4. Vodné hospodárstvo**

#### *a) Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou*

Optimálnym nastavením jednotlivých parametrov, resp. zvolenou hodnotou koeficientov obmedzenia zisku a limitovaním medziročného rastu oprávnených nákladov vytvoril úrad predpoklady dokonca na zníženie cien. V roku 2007 boli ceny znížené oproti roku 2006 o 5,2 %. Ani v prípade zníženia cien úrad nezaznamenal zvýšený záujem trhu o poskytované regulované tovary a služby.

Väčšie vodárenské akciové spoločnosti, ktorých v súčasnosti pôsobí na Slovensku 15, svojou činnosťou pokrývajú 92 % súčasného trhu, ktorý predstavuje cca 86 % zásobovanie pitnou vodou v SR. Zvyšných 6 % zásobujú v rámci obecných vodovodov priamo obce a 2 % iné subjekty. V oblasti odvádzania a čistenia odpadovej vody vodárenské spoločnosti realizujú 91 % činnosti pri celkovom cca 58 % odvádzaní odpadovej vody v SR, 7 % obce a 2 % iné subjekty. Z uvedeného je zrejмый značný deficit v odvádzaní i čistení odpadových vôd v Slovenskej republike.

#### *b) Poskytovanie vodohospodárskych služieb*

Cena za odber povrchovej vody vzrástla oproti roku 2006 o 15,2 %. Tento nárast bol napriek celkovému zníženiu nákladov následkom takmer tretinového poklesu odberov povrchovej vody. Priemerná cena za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov klesla oproti roku 2006 o 8,7 % a pevná cena za odber energetickej vody o 6,1 %.

Rast cien za vodohospodárske služby na rok 2008 napriek racionalizačným i regulačným opatreniam je spôsobený neustálym a pomerne výrazným poklesom odberov vody vo všetkých regulovaných službách. Tento stav však nemá priamy dopad na domácnosti, nakoľko využívatelia vodohospodárskych služieb sú podnikateľské subjekty.

### **6.5. Kontrola**

Kontrola úradu je istým garantom dôslednej realizácie cenovej regulácie a jej vplyvu na trh s regulovaným tovarom a službami.

Kontrola oprávnených nákladov nevyhnutne vynaložených na vykonávanie regulovanej činnosti a preukázaných účtovnými dokladmi a zahrnutých do cien regulovaných tovarov a služieb je úradom vykonávaná s cieľom, zabezpečiť pre odberateľov v najväčšej možnej miere ceny zohľadňujúce oprávnené náklady a primeraný zisk a tým ochranu ich práv.

## **7. POTREBA ĎALŠEJ REGULÁCIE V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH**

### **7.1. Elektroenergetika, plynárenstvo, tepelná energetika**

Existencia subjektov s dominantným postavením v oblasti sieťových odvetví poukazuje na hlavný cieľ regulačnej politiky, ktorým je uplatňovanie regulácie za účelom zamedzenia zneužitia monopolného postavenia. Predpokladom na dosiahnutie tohto cieľa je dôkladné uplatňovanie stanovenej regulácie, aby sa zabezpečil nediskriminačný a transparentný výkon činnosti v uvedených sieťových odvetviach, zabránilo zneužitiu dominantného postavenia na trhu a chránili práva a povinnosti účastníkov trhu so zreteľom najmä na domácnosti.

### **7.2. Vodné hospodárstvo**

#### *a) Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou*

Regulácia cien v oblasti prevádzkovania verejných vodovodov a verejných kanalizácií je na slovenskom trhu v súčasnosti stále nevyhnutná z nasledovných dôvodov:

- prevádzkovatelia verejných vodovodov a verejných kanalizácií predstavujú prirodzené monopoly s dominantným postavením na trhu s vodou,

- akciové vodárenské spoločnosti sú mladé nevyprofilované spoločnosti, v ktorých dochádza v súčasnom období k deleniu na menšie spoločnosti alebo na vlastnícke a prevádzkové spoločnosti, do ktorých vstupujú ako strategickí partneri zahraničné firmy,
- potreba vytvárať opatrenia na ochranu spotrebiteľov aj prostredníctvom záväzného legislatívneho predpisu.

#### *b) Poskytovanie vodohospodárskych služieb*

Regulácia cien v oblasti poskytovanie vodohospodárskych služieb je na slovenskom trhu potrebná z nasledovných dôvodov:

- jeden regulovaný subjekt na trhu - Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.,
- subjekt, ktorý súčasne vykonáva tri regulované činnosti v rámci vodohospodárskych služieb a ktorých ceny sú nákladovými položkami kalkulovanými v cenách za elektrickú energiu vyrobenú z vodnej energie a v cenách za výrobu a dodávku pitnej vody vyrobenej z povrchových vodárenských zdrojov vody,
- nestálosť trhu – meniace sa pomery medzi ponukou a dopytom.

### **7.3. Kontrola**

Z výsledkov vykonaných kontrol v jednotlivých rokoch vyplýva, že postupne dochádza k zvyšovaniu úrovne dodržiavania platných predpisov v regulácii v sieťových odvetviach aj napriek tomu, že v hodnotenom roku 46 % kontrolovaných subjektov nedodržalo platné predpisy.

Z hľadiska spätnej väzby na implementáciu cenovej regulácie v praxi a nízku úroveň trhu s energiami, v záujme ochrany odberateľov je potrebné pokračovať v regulácii aj v ďalšom období.

## **8. NÁVRH KONCEPCIE ROZSAHU CENOVEJ REGULÁCIE A NÁVRH SPÔSOBU VYKONÁVANIA CENOVEJ REGULÁCIE**

Nástrojom na realizáciu regulačnej politiky úradu v rámci cenovej regulácie bude vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu na základe § 12 ods. 4 a podľa § 12 ods. 10 a § 14 ods. 3 písm. c) zákona č. 276/2001 Z. z.

## 8.1. Elektroenergetika

Dĺžka regulačného obdobia je stanovená na tri roky, t.j. roky 2009 – 2011.

Východiská:

- a) v súlade s cieľmi energetickej politiky Slovenskej republiky a požiadavkami vyplývajúcimi zo smerníc a nariadení EÚ prispievať k udržaniu stability elektrizačnej sústavy, k realizácii efektívnych investícií do potrebných prenosových kapacít vnútroštátnych a cezhraničných prenosových vedení,
- b) zabezpečiť ochranu práv a povinností spotrebiteľov ustanovením štandardov kvality dodávaných tovarov a poskytovaných služieb všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá úrad s cieľom zabezpečenia znižovania prevádzkových nákladov, garantovania kvalitných a bezproblémových činností a služieb pri súčasnom postupnom zavedení kompenzačných platieb spotrebiteľom,
- c) prijať vhodné opatrenia na podporu konkurenčného prostredia v elektroenergetike,
- d) v rámci regulačného rámca:
  - zaviesť princíp platnosti cenového rozhodnutia až do vydania ďalšieho rozhodnutia v príslušnej veci,
  - východiskom pre cenu za prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny bude výška ceny schválenej úradom na rok 2008. Faktor investícií bude do ceny vstupovať takým istým spôsobom ako v roku 2008, ale len ak bude cenu za prenos znižovať,
  - zohľadniť príjmy prevádzkovateľa prenosovej sústavy za cezhraničné výmeny elektriny z dôvodu stabilizácie cien za prenos elektriny a to vo väzbe pravidla kompenzačných mechanizmov stanovených na úrovni Európskej komisie,
  - východiskom pre cenu za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny bude výška ceny schválenej úradom na rok 2008, nárast ceny bude korigovaný cez faktor efektivity stanovený úradom. Faktor investícií riešiť totožným spôsobom ako pri prenose elektriny,
  - zabezpečiť motivačné faktory na znižovanie strát v sieťach,
  - predkladané cenové návrhy prevádzkovateľov distribučných sústav (ďalej len „PDS“) budú obsahovať jednotnú metodiku štruktúry sadzieb,
  - pri cenových návrhoch za dodávku elektriny pre domácnosti dosiahnuť dohodu s koncovými dodávateľmi elektriny pre domácnosti vo veci unifikovaného radu sadzieb,
  - zaviesť jednotný spôsob regulácie pre všetkých PDS. Faktor investícií riešiť totožným spôsobom ako pri prenose elektriny,
  - zabezpečiť a kontrolovať transparentnosť a nediskriminačné správanie sa na trhu s elektrinou a v prístupe tretích strán do sústav,

- zaviesť jednotný prevádzkový poriadok pre PDS,
- zabezpečiť podporu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a kombinovanou výrobou elektriny a tepla (KVET), na ktorej sa budú podieľať všetci účastníci trhu s elektrinou priamo alebo nepriamo, pričom sa bude klásť dôraz na podporu vysoko účinnej KVET,
- výrobné zdroje (OZE a KVET) pri zavádzaní podporných mechanizmov výkonovo limitovať, ak dodávka z týchto zdrojov nie je dostatočne spoľahlivá,
- v rámci podpory KVET zabezpečiť delenie nákladov na výrobu tepla a elektriny potrebných na stanovenie výšky palivových a ostatných spoločných nákladov,
- zabezpečiť podmienky pre podporu trhových mechanizmov na poskytovanie podporných služieb a regulačnej elektriny tak, aby sa dosiahla stabilita prevádzky elektrizačnej sústavy (mechanizmus zabezpečenia podporných služieb prioritne postaviť na primárnej a sekundárnej regulácii výkonu),
- pre veľkých odberateľov elektriny s vyrovnaným odberovým diagramom zabezpečiť podmienky pre uplatňovanie diferencovaných taríf za systémové služby pre týchto odberateľov pri ponechaní všetkých podmienok prenesenia zodpovednosti za odchýlku ako v roku 2007,
- analyzovať a optimalizovať celkové náklady na výrobu elektriny vo všeobecnom hospodárskom záujme z domáceho uhlia v záujme zabezpečenia bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzky.

Spôsob vykonávania cenovej regulácie v elektroenergetike:

- a) za elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov energie, kombinovanou výrobou elektriny a tepla a z domáceho uhlia priamym určením pevnej výkupnej ceny,
- b) za pripojenie účastníkov trhu s elektrinou do sústavy určením spôsobu výpočtu tarify,
- c) za prístup do prenosovej sústavy určením spôsobu výpočtu tarify,
- d) za prenos elektriny určením spôsobu výpočtu tarify,
- e) za prístup do distribučnej sústavy určením spôsobu výpočtu tarify,
- f) za distribúciu elektriny určením spôsobu výpočtu tarify,
- g) za dodávku elektriny pre domácnosti určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny,
- h) za poskytovanie podporných služieb v elektroenergetike priamym určením maximálnej ceny,
- i) za poskytovanie systémových služieb v elektroenergetike priamym určením tarify.

## 8.2. Plynárenstvo

Všeobecné východiská regulačnej politiky v oblasti plynárenstva:

- a) zavedením štandardov kvality dodávaného plynu a poskytovaných služieb v plynárenstve v súlade s § 5 ods. 1 písm. ee) zákona č. 276/2001 Z. z. do praxe, zabezpečiť ochranu práv a povinností odberateľov plynu s cieľom garantovania kvalitných a bezproblémových činností a služieb a taktiež s cieľom usmernenia prevádzkovateľa distribučnej siete k efektívnemu správaniu a bezpečnému a spoľahlivému výkonu regulovanej činnosti,
- b) uplatňovať možnosti používania už schválených cien až do doby vydania nového cenového rozhodnutia; nelimitovať platnosť cenového rozhodnutia do konkrétneho dátumu s cieľom používania schválenej ceny až do doby platnosti novej ceny za regulovanú činnosť pre regulovaný subjekt.

Podľa § 19 ods. 9 zákona č. 656/2004 Z. z. úrad pripraví všeobecne záväzný právny predpis, ktorým ustanoví podrobnosti o spôsobe vedenia oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva a o spôsobe vedenia evidencie aktív a pasív. Vyhláška bude vydaná z dôvodu zabránenia vzniku diskriminácie a krížových dotácií medzi jednotlivými činnosťami u prevádzkovateľov regulovaných činností, ktorí okrem regulovaných činností vykonávajú aj iné činnosti. V oblasti plynárenstva sa vyhláška bude vzťahovať na prevádzkovateľa prepravnej siete, prevádzkovateľa distribučnej siete, prevádzkovateľa zásobníka a dodávateľa plynu.

### 8.2.1. Prevádzkovateľ prepravnej siete

Úrad schvaľuje pre prevádzkovateľa prepravnej siete na vymedzenom území cenu za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu, cenu za pripojenie do prepravnej siete.

Dĺžka regulačného obdobia je stanovená na tri roky, t.j. roky 2009 – 2011.

Cenová regulácia pre prevádzkovateľa prepravnej siete:

- a) reguláciu ceny za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu vykonávať každoročne priamym určením porovnateľnej ceny, ktorá sa určí porovnaním ceny za prepravu plynu v Slovenskej republike s cenami za prepravu plynu v ostatných členských štátoch EÚ v súlade s § 12 ods. 8 zákona č. 276/2001 Z. z.,
- b) stanoviť cenu za prerušiteľnú kapacitu v rámci ceny za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu, ktorá bude odrážať pravdepodobnosť prerušenia v súlade s § 5 ods. 1 písm. ll) zákona č. 276/2001 Z. z. v spojení s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1775/2005,
- c) reguláciu ceny za pripojenie do prepravnej siete vykonávať určením pevnej ceny, na základe cenového návrhu regulovaného subjektu, v ktorom budú zahrnuté

odôvodnené a riadne preukázané náklady súvisiace s realizáciou pripojenia do prepravnej siete, pričom je potrebné klásť dôraz na limitovanie rozsahu a štruktúry oprávnených nákladov, posúdenie opodstatnenosti výšky nelimitovaných položiek oprávnených nákladov v kalkulácii ceny.

#### *8.2.2. Prevádzkovateľ distribučnej siete*

Úrad pre prevádzkovateľov distribučnej siete schvaľuje cenovými rozhodnutiami cenu za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu, cenu za pripojenie do distribučnej siete vrátane pripojenia nových výrobcov plynu a pre prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý plní úlohu plynárenského dispečingu na vymedzenom území aj cenu za poskytovanie podporných služieb v plynárenstve.

Dĺžka regulačného obdobia je stanovená na tri roky, t.j. roky 2009 – 2011.

Východiská k cenovej regulácii pre prevádzkovateľov distribučnej siete:

- a) v súlade s cieľmi energetickej politiky SR a požiadavkami vyplývajúcimi zo smerníc a nariadení EÚ prispievať k udržaniu stability siete, k realizácii efektívnych investícií do potrebných kapacít distribučnej siete,
- b) vymedziť a limitovať rozsah a štruktúru oprávnených nákladov, a to aj prostredníctvom obmedzenia medziročného rastu oprávnených nákladov a posúdenia opodstatnenosti výšky nelimitovaných položiek oprávnených nákladov,
- c) permanentne porovnávať účinnosť uplatňovaných regulačných nástrojov s trendom v ostatných odvetviach národného hospodárstva a v ostatných štátoch Európskej únie,
- d) zabezpečiť efektívnu motiváciu podnikateľských subjektov na investície do vysoko účinných technológií s dôrazom na zabezpečenie kvality a spoľahlivosti dodávky plynu,
- e) analyzovať výšku strát a vlastnej spotreby plynu v distribučnej sieti a zabezpečiť motivačné faktory na znižovanie strát v sieti,
- f) zabezpečiť a kontrolovať transparentnosť a nediskriminačné správanie sa na trhu s plynom a v oblasti pripojenia do siete,
- g) sledovať výšku primeraného zisku,
- h) stanoviť jednoznačné a transparentné pravidlá na uplatňovanie nájomných vzťahov týkajúcich sa aktív využívaných v regulovaných činnostiach,
- i) sledovať investičné výdavky a ich efektívne využívanie na regulované činnosti,

- j) overovať využívanie prevádzkových aktív, ktoré sú určené výhradne pre regulované činnosti ako aj existujúcich prepojení so spoločnosťami, ktoré boli s prevádzkovateľom distribučnej siete súčasťou vertikálne integrovaného podniku,
- k) vytvoriť stabilný a transparentný regulačný rámec na dlhšie regulačné obdobie.

Cenovú reguláciu za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorej počet odberných miest je vyšší ako 100 000 vykonať určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny a tarify. Východiskom pre stanovenie maximálnej ceny bude výška ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu stanovená na rok 2008 s jej medziročným nárastom vo výške priemeru indexov jadrovej inflácie zníženým o úradom stanovený faktor efektivity. Tarify za distribúciu plynu pre prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorej počet odberných miest je vyšší ako 100 000 stanoviť systémom „poštovej známky“ bez zohľadnenia vzdialenosti odberateľa plynu, ktoré budú obsahovať kapacitnú a komoditnú zložku s prihliadnutím na charakter odberu odberateľa plynu.

Cenovú reguláciu za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre regulované subjekty, ktorých počet odberných miest z distribučnej siete nepresahuje 100 000 (lokálne distribučné siete) vykonať určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny a tarify, nákladovou metódou. Základ pre výpočet cien podľa tejto metódy budú tvoriť oprávnené náklady a primeraný zisk stanovený úradom.

Dôvodom pre uplatnenie nákladovej metódy je, že skutočne vynaložené náklady sú adresné, dajú sa ľahko priradiť a skontrolovať a distribučná sieť týchto prevádzkovateľov distribučnej siete nie je veľkého rozsahu.

Reguláciu ceny za pripojenie do distribučnej siete pre prevádzkovateľov distribučnej siete vykonať určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny a pevnej ceny. Cenu za poskytovanie podporných služieb v plynárenstve vykonať určením pevnej ceny.

### *8.2.3. Dodávateľ plynu pre domácnosti*

Dĺžka regulačného obdobia je stanovená na tri roky, t.j. na roky 2009 – 2011.

Dodávka plynu pre domácnosti aj po 1. júli 2007, kedy odberatelia plynu v domácnosti nadobudli štatút oprávnených odberateľov, podlieha cenovej regulácii a to z dôvodu ochrany odberateľov plynu v domácnosti. V nasledujúcom období zabezpečiť ochranu odberateľov plynu v domácnosti určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za dodávku plynu pre domácnosti. Maximálnu cenu nie je možné prekročiť a je určená na základe oprávnených nákladov na dodávku plynu pre domácnosti, primeraného zisku a korekčného faktora. Oprávnené náklady na dodávku plynu pre domácnosti sa stanovujú na základe analýz za uplynulé obdobia, s dôrazom na optimalizáciu ich rozsahu a štruktúry.

Každý dodávateľ plynu pre domácnosti na vymedzenom území Slovenskej republiky akceptuje maximálne ceny za dodávku plynu pre domácnosti určené pre dominantného dodávateľa plynu pre domácnosti.

### 8.3. Tepelná energetika

V nasledujúcom regulačnom období sa v tepelnej energetike v súlade so zákonom č. 276/2001 Z. z. zotrvá pri komplexnej regulácii, t. j. regulácii bude naďalej podliehať výroba, distribúcia a dodávka tepla. Spôsob vykonania cenovej regulácie je určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny tepla. Nástrojom na vykonávanie regulačnej politiky v tepelnej energetike bude všeobecne záväzný právny predpis, ktorým úrad okrem rozsahu a spôsobu regulácie ustanoví postup a podmienky uplatňovania cien, rozsah, štruktúru a výšku oprávnených nákladov a spôsob ich úhrady, termín a spôsob zúčtovania plánovaných a skutočných oprávnených nákladov započítaných do ceny tepla, rozsah investícií súvisiacich s regulovanou činnosťou, spôsob určenia výšky primeraného zisku a podrobnosti o návrhu ceny a spôsobe predkladania návrhu ceny.

Týmto spôsobom regulácie je možné znižovať riziká porušovania hospodárskej súťaže zneužitím dominantného postavenia dodávateľov tepla na trhu a zabezpečiť im primeranú návratnosť investícií vložených do tepelných zariadení za účelom zabezpečenia spoľahlivej a bezpečnej dodávky tepla.

Dĺžka regulačného obdobia je stanovená na tri roky, t.j. roky 2009 – 2011.

Východiská:

- a) prostredníctvom určeného spôsobu cenovej regulácie a v súlade s cieľmi a zásadami energetickej politiky Slovenskej republiky prispievať na zabezpečenie spoľahlivej, ekonomicky efektívnej a bezpečnej dodávky tepla,
- b) zabezpečiť ochranu práv a povinností spotrebiteľov ustanovením štandardov kvality dodávaných tovarov a poskytovaných služieb všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá úrad s cieľom zabezpečenia znižovania prevádzkových nákladov, garantovania kvalitných a bezproblémových činností a služieb s následným zavedením kompenzačných platieb,
- c) limitovať rozsah a štruktúru oprávnených nákladov, a to aj prostredníctvom obmedzenia medziročného rastu oprávnených nákladov,
- d) podporovať efektívnu motiváciu regulovaných subjektov na investície do vysoko účinných technológií na výrobu elektriny a tepla s dôrazom na zabezpečenie kvality a spoľahlivosť dodávky tepla,
- e) podporovať efektívnu motiváciu podnikateľských subjektov na realizáciu stratégie vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie a na investície zabezpečujúce kvalitu dodávky tepla,
- f) uplatňovať motivačné faktory na zvyšovanie energetickej efektívnosti tepelných zariadení znižovaním strát pri výrobe a rozvode tepla,
- g) limitovať výšku primeraného zisku vo vzťahu k objemu dodávky a v závislosti od výšky neobežných aktív využívaných na regulovanú činnosť a s prihliadnutím na cenu tepla pre konečného spotrebiteľa,

- h) stanoviť jednoznačné a transparentné pravidlá na uplatňovanie nájomných vzťahov týkajúcich sa neobežných aktív využívaných v regulovaných činnostiach,
- i) stanoviť minimálnu ročnú mieru využitia prevádzkových aktív na účely špecifikácie neoprávnených nákladov spojených s nevyužitými prevádzkami a výrobnými kapacitami pri výrobe a rozvoje tepla,
- j) objektívne stanoviť náklady na výrobu tepla pri kombinovanej výrobe elektriny a tepla s prihliadnutím na spôsob podpory vysoko účinných technológií,
- k) obmedziť neodôvodnené náklady na palivo pri výrobe tepla z biomasy,
- l) stanoviť osobitný spôsob výpočtu maximálnej ceny tepla pre výrobu tepla v bezpalivových technológiách,
- m) vzhľadom na pretrvávajúci trend v znižovaní dodávok tepla z dôvodu klimatických zmien a z dôvodu rozsiahlych úsporných opatrení na strane konečných spotrebiteľov stanoviť spôsob výpočtu fixnej zložky ceny tepla eliminovaním týchto faktorov.

#### **8.4. Vodné hospodárstvo**

- a) Výroba, distribúcia a dodávka pitnej vody verejným vodovodom a odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou*

Cenová regulácia sa bude uskutočňovať v rozsahu:

- a) výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom,
- b) odvedenia a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou.

Spôsob cenovej regulácie sa stanovuje ako priame určenie maximálnej ceny a určenie spôsobu výpočtu maximálnej ceny. Spôsob výpočtu ceny zohľadňuje rozsah oprávnených nákladov a primeraný zisk vrátane rozsahu investícií potrebných na zabezpečenie dlhodobej prevádzkyschopnosti sústavy a siete.

Dĺžka regulačného obdobia je stanovená na tri roky, t.j. roky 2009 – 2011.

Východiská:

- a) zabezpečiť stabilizáciu cien za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou so zohľadnením medziročného ekonomického rastu v ostatných odvetviach národného hospodárstva,

- b) limitovať rozsah a štruktúru oprávnených nákladov prostredníctvom obmedzenia medziročného rastu oprávnených nákladov a posúdenia opodstatnenosti a nevyhnutnosti výšky nelimitovaných položiek oprávnených nákladov v kalkulácii ceny,
- c) posúdiť, prípadne prehodnotiť stanovenú maximálnu výšku nákladov uplatnených v kalkulácii oprávnených nákladov, ktoré predstavujú náklady určené na obnovu vodohospodárskeho infraštruktúrneho majetku vlastníka, ktorý regulovaný subjekt využíva na regulovanú činnosť na základe zmluvného vzťahu,
- d) posúdiť alebo prípadne prehodnotiť stanovenú primeranú mieru zisku v absolútnom čísle na 1 m<sup>3</sup> dodanej pitnej vody alebo odvedenej odpadovej vody s cieľom vytvárať pozitívnu motiváciu pre regulované subjekty na zvyšovanie množstva dodávanej pitnej vody alebo odvádzanej a čistenej odpadovej vody (napr. vytváraním podmienok na pripojenie domácností na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu),
- e) vytvoriť možnosť uplatniť na trhu cenu nižšiu ako úradom stanovenú maximálnu cenu za podmienky zabezpečenia prevádzkyschopnosti a obnovy vodohospodárskeho infraštruktúrneho majetku,
- f) sledovať použitie odpisov dlhodobého hmotného a nehmotného majetku (DHM a DNM) na obnovu existujúceho majetku a použitie zisku na realizáciu konkrétnych investičných akcií a nadväzne zohľadniť individuálne investičné potreby vodárenských spoločností s prihliadnutím na použitie zisku v predchádzajúcich rokoch a dopad na konečného spotrebiteľa,
- g) zaviesť regulované odpisy novo zaradeného už prevádzkovaného dlhodobého hmotného a nehmotného majetku uplatňované v kalkulácii oprávnených nákladov,
- h) prehodnotiť uplatňovanie korekcie skutočne vynaložených oprávnených nákladov oproti plánovaným oprávneným nákladom,
- i) každoročne sledovať, porovnávať a vyhodnocovať náklady a tržby z regulovaných činností pri uplatňovanej metóde regulácie,
- j) každoročne sledovať a overovať využívanie prevádzkových nákladov a zisku, ktoré sú určené výhradne na regulované činnosti a na budovanie novej vodohospodárskej infraštruktúry,
- k) sledovať oddelenú evidenciu nákladov súvisiacich s prevádzkovaním verejných vodovodov alebo verejných kanalizácií, ktoré sú vo vlastníctve obcí a ktoré regulovaný subjekt (vodárenská spoločnosť) prevádzkuje na základe zmluvného vzťahu,
- l) sledovať a vyhodnocovať straty vody vo verejných vodovodoch podľa jednotnej metodiky s cieľom ich postupného znižovania a zohľadnenia v cene za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody prostredníctvom výšky nákladov na opravy a udržiavanie hmotného majetku a v prípade ak bude k dispozícii vhodná metodika vypracovaná kompetentnými orgánmi, rovnako sledovať a vyhodnocovať aj znižovanie množstva „balastných vôd“ vo verejných kanalizáciách,
- m) ochraňovať práva spotrebiteľov ustanovením štandardov kvality dodávaných tovarov a služieb všeobecne záväzným predpisom, ktorý vydá úrad; cieľom je zabezpečiť, aby

nedochádzalo k poškodeniu odberateľov pitnej vody a producentov odpadovej vody za súčasného poskytnutia kvalitných služieb; zároveň budú stanovené sankcie za nedodržanie štandardov kvality,

- n) účinne pomáhať pri správnej aplikačnej praxi legislatívnych predpisov súvisiacich s cenovou reguláciou vlastníkom a prevádzkovateľom verejných vodovodov a verejných kanalizácií (prioritne malým obciam do 2 000 obyvateľov), ktorí spĺňajú podmienky na prevádzkovanie a nemajú skúsenosti s predkladaním cenových návrhov úradu; cieľom je, aby vlastníci a prevádzkovatelia verejných vodovodov a verejných kanalizácií správne pochopili ustanovenia platných legislatívnych predpisov, práva a povinnosti regulovaných subjektov vo vzťahu k úradu a kvalitne aplikovali cenovú reguláciu v rámci vykonávanej regulačnej činnosti.

#### *b) Poskytovanie vodohospodárskych služieb*

Spôsob vykonania cenovej regulácie sa určuje ako spôsob výpočtu pevnej ceny za poskytovanie vodohospodárskych služieb na základe stanoveného rozsahu oprávnených nákladov a stanovenej výšky primeraného zisku vrátane rozsahu investícií.

Dĺžka regulačného obdobia je stanovená na tri roky, t.j. roky 2009 – 2011.

Východiská:

- a) zabezpečiť stabilizáciu cien za odber povrchovej vody z vodného toku, využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov so zachovaním taríf v závislosti od inštalovaného výkonu vodných elektrární a odber energetickej vody z vodných tokov so zohľadnením medziročného ekonomického rastu v ostatných odvetviach národného hospodárstva,
- b) limitovať rozsah a štruktúru oprávnených nákladov, a to aj prostredníctvom obmedzenia medziročného rastu oprávnených nákladov a posúdenia opodstatnenosti a nevyhnutnosti výšky nelimitovaných položiek oprávnených nákladov v kalkulácii ceny,
- c) stanoviť parametre na výpočet primeranej miery zisku tak, aby regulovaný subjekt mal možnosť vytvárať primeraný zisk v súlade s platnými legislatívnymi predpismi, za účelom tvorby zdrojov na rekonštrukcie, opravy a udržiavanie existujúcich vodohospodárskych stavieb využívaných na regulované činnosti,
- d) zaviesť regulované odpisy novo zaradeného už prevádzkovaného dlhodobého hmotného a nehmotného majetku uplatňované v kalkulácii oprávnených nákladov,
- e) prehodnotiť uplatňovanie korekcií skutočne vynaložených oprávnených nákladov oproti plánovaným oprávneným nákladom,
- f) každoročne sledovať, porovnávať a vyhodnocovať náklady a tržby z regulovaných činností pri uplatňovanej metóde regulácie,
- g) každoročne sledovať a overovať využívanie prevádzkových nákladov a zisku, ktoré sú určené výhradne na regulované činnosti.

### **8.5. Kontrola**

Výsledky kontrolnej činnosti sú odrazom implementácie nástrojov regulačnej politiky v praxi a poznatky získané v kontrolnej činnosti úrad využíva ako jedno z východísk optimalizácie týchto nástrojov.

### **8.6. Interná podpora regulačnej politiky**

Regulačná politika, jej príprava, tvorba, realizácia a vyhodnocovanie výsledkov je náročný proces, ktorý vyžaduje permanentnú spoluprácu medzi všetkými organizačnými zložkami úradu. Z toho dôvodu bol do organizačnej štruktúry úradu zaradený nový prierezový útvar – odbor strategických analýz.

Jeho úlohou bude predovšetkým:

- a) spolupracovať v legislatívnom procese pri tvorbe všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti regulácie v sieťových odvetviach,
- b) vypracovať návrhy a odporúčania na zmeny spôsobov a postupov regulácie na základe vlastných benchmarkingových štúdií,
- c) v spolupráci s ďalšími odbormi hľadať a konštruovať nové regulačné metódy,
- d) vypracovávať analýzy o vplyvoch cenových rozhodnutí vydaných úradom na sieťové odvetvia z celospoločenského hľadiska,
- e) sledovať, porovnávať, harmonizovať regulačné metódy uplatňované v členských štátoch EÚ a nečlenských štátoch EÚ s regulačnými metódami uplatňovanými v Slovenskej republike,
- f) vypracovávať analýzy budúcich cien tovarov a služieb,
- g) vypracovávať strategické vývojové analýzy cien regulovaných činností na Slovensku pre nasledujúce regulačné obdobia,
- h) sledovať a vyhodnocovať dodržiavanie štandardov kvality,
- i) analyzovať a vyhodnocovať rozsah a efektívnosť vykonávanej regulácie.